

Johan Deetman had hier een schildersbedrijf met zijn 26-jarige zoon Jaap, die de rechterhand van Piet Vercouteren, de leider van de Verzetsgroep Elburg was. Jaap hielp onderduikers, verspreide illegale krantjes en bonkaarten en bracht geallieerde piloten in veiligheid.

In 1943 kreeg hij verkering met Deliana Verhoef, een wijkverpleegster die ook in het verzet actief was. Samen vormden ze een uniek koppel tijdens de oorlog. Ze hielpen iedereen, zonder onderscheid, en konden zwijgen als het graf. Hun moed en inzet maakten een groot verschil voor velen in nood.

Tijdens oorlog werd het consultatiebureau van het Groene Kruis, wat hier zat, een schuilplek voor onderduikers. Wijkzuster Deliana Verhoef zorgde voor hen en hielp Joodse mensen aan veilige onderduik adressen. Overdag bezocht ze patiënten, 's avonds was ze in het bureau, waar Elburgers haar opzochten voor hulp.

Met een speciale vergunning mocht Deliana na spertijd op straat zijn, wat ze slim gebruikte voor haar verzetswerk. Ze bracht post en bonkaarten naar de ondergedoken burgemeester Van Lynden en smokkelde hem later, verkleed als verpleegster, op haar fiets naar een nieuw schuiladres. Haar moed redde vele levens.

Hier woonden dominee Gruppen en zijn vrouw. Hun zonen, Henk en Nico, zaten ondergedoken bij hen om illegale krantjes te drukken. Ze drukten meerdere keren per week 800-1000 exemplaren van *Strijdend Nederland* en de *Veluwe*-editie van *Trouw*.

De krantjes werden verspreid van Nunspeet tot Wezep en hielden onderduikers op de hoogte van de geallieerde vorderingen. Om veilig te werken, werd 's nachts gestencild. Dankzij hun moed en inzet kregen velen belangrijke informatie in een tijd waarin vrijheid van meningsuiting verboden was.

Arend Willem Hup, die hier een fotozaak had, werd samen met zijn broer Evert Jan uit Nunspeet opgepakt omdat ze protestpamfletten ophingen en illegale krantjes bezaten. Ze kregen 9 en 11 maanden gevangenisstraf in een Duitse strafgevangenis.

In september 1942 keerde Arend Willem terug naar Elburg, waar hij onder grote belangstelling werd onthaald. In de Jufferenstraat stond het vol mensen. Hij was sterk vermagerd en woog nog maar 45 kilo. De Elburger bevolking leefde enorm mee en gaf de familie Hup boter, vlees, vis en groente om hem te helpen herstellen.

Eind 1944 werd in de Ambachtstekenschool een noodopvang ingericht voor reizende passanten die voedsel en onderdak nodig hadden. Honderden evacués uit Arnhem en hongerende mensen uit het Westen trokken door Elburg.

Jo van den Pol leidde de opvang en richtte enkele klaslokalen in als slaapruintes, met hulp van Elburgse vrouwen en meisjes. Zij zorgden voor de tijdelijke bewoners. De opvang bood maandenlang een veilige plek voor velen. In juni 1945, na de bevrijding, werd de noodopvang gesloten.

Hier woonde de familie de Beer. Vader Marten de Beer werd in 1939 opgeroepen voor de Koninklijke Marine. Na patrouilles op de Noordzee vertrok zijn schip op 14 mei 1940 naar Engeland. In Londen werkte hij kort bij Holland House.

In 1942 voer hij naar Ceylon, waar zijn schip door een Duitse onderzeeër werd getorpedeerd. Hij overleefde in een reddingssloep en bleef tot 1945 in Ceylon gestationeerd. Na de Duitse capitulatie keerde hij via Antwerpen terug naar zijn gezin na vijf jaar afwezigheid. Zijn verlof duurde tien dagen, waarna hij opnieuw in militaire dienst moest.

Wat speelde er zich achter deze voordeuren af tijdens de tweede wereld oorlog? Vaak wisten de burens het niet eens, want wie kon je in die tijd vertrouwen.

Zet de huisnummers van deze deuren op de juiste plek. Los jij de som op?

$$\left(\left(\square - \square \right) \times \left(\square + \square \right) \right) + \square + \square + \square =$$

Als je het juiste antwoord hebt scan dan hier de QR code om het te checken

Hier woonde Leo Spek, een loodgieter met een werkplaats achter zijn huis. Op 14 december 1944 ging hij hout sprokkelen in het bos bij de Haere, omdat brandstof schaars was. Duitse soldaten, op zoek naar Engelse piloten, arresteerden hem toen hij probeerde te vluchten.

Zijn gezin leefde jarenlang in onzekerheid. Pas in 1951 hoorden ze dat Leo op 9 maart 1945 was omgekomen bij een bombardement in Duitsland. Hij was via Kamp Amersfoort naar concentratiekamp Neuengamme gebracht en gedwongen om beschadigde spoorlijnen te herstellen, een taak die de geallieerden probeerden te saboteren.